

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. 113 A

Rok XIV

WARSZAWA

WTOREK

18 kwietnia

1939 R.

Cena 10 Gr.

W

„PAMIĘTAM, JAKO W MALBORKU NIERAZ NARZEKAŁO, ŻE W BITWIE Z WAMI KAŻDĄ PIĘDZ ZIEMI TRZEBA RZEKĄ KRWI OKUPIĆ”.

Sienkiewicz, „Krzyżacy”.

JUŻ CZAS na zakupy wiosenne.
Ułatwią je bony Tow. Handl.

„KUPIEC POLSKI”

Zielna 50
tel. 310-11

28 kwietnia w Reichstagu

Hitler odpowie na telegram Roosevelta

Włosi zachowują milczenie

BERLIN, 17. 4. W Berlinie wydano oficjalny komunikat w sprawie odpowiedzi na telegram prezydenta Roosevelta. Komunikat brzmi:

„Amerykański prezydent Roosevelt skierował do kanclerza w telegramie prośbę, by kanclerz zajął stanowisko co do pewnych zagadnień. Kanclerz uważa sprawę tę za tak ważną, że postanowił ogłosić odpowiedź amerykańskiemu prezydentowi w imieniu narodu niemieckiego przed parlamentem Rzeszy. Kanclerz zwołał przeto Reichstag na dzień 28-go kwietnia, celem przyjęcia tej deklaracji do wiadomości”.

CHEĆ ODWLEKANIA

Opinia publiczna przyjęła decyzję rządu niemieckiego jako chęć odwlekania ostatecznego rozstrzygnięcia. Przede wszystkim bowiem Hitler chce porozumieć się z Mussolinim, aby ostatecznie uzgodnić stanowisko. Z

drugiej strony obecnie kanclerz Rzeszy zamierza przeprowadzić podróż inspekcyjną, z której powróciłby dopiero we środę do Berlina i musiałby wziąć udział w uroczystościach zorganizowanych z okazji 50-letniej rocznicy urodzin. Są to formalne powody ułatwiające odłożenie decyzji. W istocie powodem zwleknięcia Hitlera jest chęć dokładnego zapoznania się z możliwościami gospodarczymi Rzeszy i ewentualnego wysadowania warunków przyszłej współpracy handlowej, którą zaproponował prez. Roosevelt.

WŁOSI MILCZA

RZYM, 17. 4. Do tej pory oficjalnych oświadczeń włoskich o orędziu prez. Roosevelta prasa nie ogłaszała. Krąży jednak pogłoski, że podczas jednogodzinnej rozmowy Mussoliniego z Goeringiem, uzgodniono odpowiedź włoską, - niemiecką na telegram prez. Roo-

sevelta. Według jednak innych wiadomości uzgodnienie zdań obu kontrahentów osi nie zostało jeszcze dokonane. Przemawiałoby za tym to, że poprzednią pogłoskę łączono z wiadomościami o udzieleniu odpowiedzi w ciągu 3 dni co okazało się nieprawdziwe. Wobec ostatniego komunikatu niemieckiego wiadomo bowiem, że odpowiedź będzie udzielona dopiero po 28 kwietnia.

FRANCUZI NA GIBALTARZE

GIBALTAR, 17. 4. Pomimo ogólnego odprężenia prace fortyfikacyjne trwają w szybkim tempie. Równocześnie zacieśnia się współpraca wojskowa angielsko-francuska w strefie Gibraltaru. Francuski admirał Vallee żłoczy wizytę gubernatorowi Gibraltaru, który rewizytował go na pokładzie okrętu „Lorraine”. Na redzie Gibraltaru zatrzymał się okręt „B... tagne” i 3 torpedowce francuskie, przy tym oczekują tutaj przybycia dalszych okrętów francuskich.

Wojska hiszpańskie, stacjonowane w pobliżu Gibraltaru, które udały się na wielką rewję wojkową do Sewilli, powracają obecnie do swych garnizonów.

Z Tangeru donoszą, o skoncentrowaniu nad granicą strefy międzynarodowej w Maroku wojsk hiszpańskich w sile 12.000 żołnierzy. Niepokój wzbudzony tą wiadomością osłabia obecnie komunikat, iż są to oddziały marokańskie powracające do ojczyzny.

LONDYN, 17. 4. Londyn nie zapomina o wprowadzeniu przygotowań obrony przeciwlotniczej. Obrady parlamentu będą poświę-

cane temu zagadnieniu. Zostaną prawdopodobnie ogłoszone nazwiska 14 komisarzy okręgowych, którzy będą najwyższą instancją dla spraw obrony cywilnej.

Nominacje dwóch kardynałów Polaków

Obsadzenie metropolii warszawskiej, Biskupstwa w Grodnie i Stanisławowie

MIASTO WATYKANSKIE, 17. 4. Do Rzymu przybył „ad limina apostolorum” książę metropolita krakowski ks. dr. Adam Stefan Sapieha, który będzie w najbliższym czasie przyjęty przez Ojca Świętego Piusa XII.

W kołach watykańskich krąży pogłoski, że ks. metropolita Sapieha otrzyma na najbliższym konsystorzu kapelusze kardynalski. Należy podkreślić, że ks. arcybiskup Sapieha był swego czasu ochmistrem dworu Papieża Piusa X, który konsekrował go w grudniu 1911 roku na biskupa krakowskiego.

Konsystorz ma się odbyć, według tych pogłosek, w końcu kwietnia lub w maju b. r. Papież

dokona nominacji kilku nowych kardynałów oraz szeregu arcybiskupów i biskupów. Wśród Włochów za najpoważniejszych kandydatów do purpury kardynalskiej uchodzą: Mgr. Borgongini Duca od roku 1929 nuncjusz przy Kwirynale, a poprzednio zastępca sekretarza stanu oraz Mgr. Santoro, sekretarz św. Kolegium, który podczas osierocenia Stolicy Apostolskiej kierował sprawami sekretariatu stanu.

Wśród biskupów cudzoziemców kapelusze kardynalskie mają otrzymać: arcybiskup metropolita kowieński ks. Skwircekas, biskup Berlina hr. Preysing i jeden z biskupów francuskich.

Według wszelkiego prawdopo-

dobieństwa na najbliższym konsystorzu zostanie obsadzona metropolia warszawska oraz będzie mianowany nowy arcybiskup metropolita New Yorku. Jest rzeczą możliwą, że następny kardynał: Kakowski i Hayesa zostaną jednocześnie podniesieni do godności kardynalskiej.

Gdyby pogłoski te sprawdziły się, Polska miałaby 3-ch przedstawicieli w Kolegium Kardynalskim.

Po śmierci kardynała Sbarretti'ego św. Kolegium liczy obecnie 60 członków: 33-ch Włochów i 27 innych narodowości.

W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że w najbliższym czasie Ojciec Święty poweźmie decyzję co do obsadzenia osieroczonej po śmierci ks. kardynała Kakowskiego, metropolii warszawskiej. Wśród kandydatów na pierwszym miejscu wymienieni są: biskup katowicki — ks. dr. Stanisław Adamski, biskup łódzki ks. Włodzimierz Jasieński, biskup połowy Wojsk Polskich, ks. dr. Józef Gawlina, administrator diecezji sandomierskiej ks. dr. Lorek, oraz biskup podlaski ks. dr. Henryk Przeździecki, który bawi obecnie w Rzymie i był przyjeżdża na audiencję prywatną przez Ojca Świętego.

Za kandydatów uchodzą również: wikariusz kapituły diecezji warszawskiej arcybiskup ks. dr. Stanisław Gall, ojciec Anzelm — karmelita bosy, który był kandydatem Papieża Piusa XI i ks. prałat Stanisław Janasik — audytor św. Roty Rzymskiej.

Poza tym zdecydowane zostało utworzenie dwóch nowych biskupstw: w Grodnie i Stanisławowie. Pierwszym biskupem grodzieńskim ma zostać, według pogłosek, ks. dr. Walerian Myszewski, radca kanoniczny ambasady polskiej przy Watykanie, a biskupem stanisławowskim ks. dr. Eustachy Baziak, sufragan lwowski.

Od wydawnictwa

Wobec antypolskiego stanowiska firmy „Persil” wstrzymaliśmy ogłaszanie tej firmy. Ogłoszenie, w numerze niedzielnym, ukazało się omyłkowo pod nieobecność kierownika działu ogłoszeń.

27 osób zabitych w zderzeniu pociągów

KALKUTA, 17. 4. Na stacji Madia, w odległości 66 mil od Kalkuty, zderzyły się dwa pociągi. 27 osób utraciło życie. Kilkadziesiąt odniosło rany. Wśród ofiar katastrofy nie ma Europejczyków.

J. W.

W drodze do stolic Europy

Rozmowa ministrów Beck — Gafencu

KATOWICE, 17. 4. (PAT). Minister Spraw Zagranicznych Rumunii p. Gafencu udaje się do różnych stolic zachodniej Europy przejeżdżać przez terytorium Polski. Wobec te-

go p. minister spraw zagr. Józef Beck udał się na jego spotkanie do Krakowa, co dało sposobność do godzinnej przyjacielskiej rozmowy.

Odrębne państwa chorwackiego żąda przywódcy Chorwatów Maczek

ZAGRZEB, 17. 4. W związku z rokowaniami, które toczą się pomiędzy premierem jugosłowiańskim Cvetkovićem a przywódcą nacjonalistów chorwackich dr. Maczkiem, w poinformowanych kołach chorwackich twierdzą, że dr. Maczek wysunął bardzo daleko idące żądania. Przyjęcie tych postulatów spowoduje całkowitą zmianę struktury wewnętrznej Jugosławii.

Dr. Maczek, który domaga się utworzenia odrębnego państwa chorwackiego, w skład którego weszłyby: Chorwacja, Słowenia, Dalmacja oraz część Bośni i Hercegowiny. Kraj ten posiadałby oddzielny parlament i byłby rządzony przez namiestnika królewskiego. Jedynie sprawy polityki zagranicznej, wojska i cel byłyby wspólne dla całego państwa. Niewiadomo jakie stanowisko zajmie wobec tych propozycji ks. regent jugosłowiański Paweł, który był dotychczas zdania, że zmiana obowiązującej obecnie centralistycznej konstytucji Jugosławii — może nastąpić dopiero po dojściu do pełnoletności króla Piotra II. Młody król osiągnie prawną pełnoletność (18 lat), w dniu 11 września 1941 roku.

Książę regent Paweł ma przy-

jąć dziś d-ta Maczka. Od rozmowy tej zależą niewątpliwie dalsze losy Jugosławii, która znajduje się na przelomie.

Dziś jeszcze decyzję się waży i choć opinia usiłuje uprzedzić rozstrzygnięcia kierowników życia politycznego — formalnie ostateczny wynik akcji prezydenta Roosevelta będziemy znali po odpowiedzi Niemiec i Włoch. Należy jednak — w interesie przewidywania możliwości politycznych — ocenić bezpośredni skutek telegramu prezydenta U. S. A. i ewentualne dalsze następstwa.

A więc przede wszystkim wystąpienie prezydenta Roosevelta ma zasadniczy wpływ na nastroje w Ameryce. W U. S. A. jest ono argumentem przeciwko zwolennikom izolacji Stanów na wypadek wojny, argumentem stwierdzającym wyczerpanie wszystkich możliwych środków izolacji. W Ameryce Południowej, gdzie poprzecz sympatie do Hiszpanii istnieje powiązanie szeregu państw z osi, krok

prezydenta Stanów poważnie ochłodzi sympatie do Włoch i Niemiec. Może to stworzyć podstawy do jednolitego wystąpienia Ameryki wobec spraw europejskich i ułatwić politykę Roosevelta wewnątrz Stanów.

W Europie ostatnie posunięcie Ameryki, jest podtrzymaniem psychicznym dla państw „demokratycznych”, jest to bowiem wyraźne zaangażowanie się U. S. A. po ich stronie, a prócz tego — w razie negatywnego stanowiska państw osi, stanowiłoby wygodny moment propagandowy.

Spodziewano się, że krok Roosevelta będzie miał jeszcze jako następstwo rozluźnienie osi Rzym — Berlin, oczekiwano bowiem rozbieżności zdań Mussoliniego i Hitlera. Istotnie Włochy zachowały się początkowo inaczej niż Niemcy, nie angażując się od razu przeciw orędziu — a na wet były pewne oznaki przyjęcia deklaracji Roosevelta, chociaż z zastrzeżeniami. Na cisk Berlina na uzgodnienie stanowisk będzie niewątpliwie bardzo energiczny i nie-

wątpliwie bawiący w Rzymie, Goering rozpoczął już w tym kierunku akcję. Sądzimy, że Włochy nie ostaną się przed tym naciskiem, ale wręcz przeciwnie, że znowu Włochy robią ofiarę ze swych interesów na rzecz osi nie da się zatrzeć — i ten ślad na osi Rzym — Berlin pozostanie.

Jeśli chodzi o rozwiązanie sytuacji — to dziś zależy ona przede wszystkim od wyboru Hitlera — czy będzie wolał zaryzykować losy państwa niemieckiego, przez narażenie go na wojnę, czy autorytet partii narodowo-socjalistycznej przez ustąpienie z dotychczasowej drogi.

Orędzie Roosevelta stwarza bowiem podstawy wyjścia z gospodarczych trudności Niemiec, proponując współpracę gospodarczą. Wejście na tę drogę znaczyłoby jednak dla Hitlera wycofanie się z linii polityki gospodarczej tak twardego stawianego jako zdobycz narodowego socjalizmu i złagodzenia stosunku do demokracji — a w stosunkach silnego napięcia, jakie wytwarzają rządy totalne, każde odstępstwo od linii

może grozić utratą równowagi. Hitler więc ma trudny wybór — państwo czy partia?

Prawdopodobnie, że będzie szukał rozwiązania pośredniego, odroczenia rozstrzygnięcia, możliwie nierażących zmian. Tu jednak trafiamy na specjalne powikłania. Gdyby orędzie prezydenta Roosevelta było bezpośrednim zwrotem do narodu do narodu — należy przypuszczać, że Hitler łatwiej zdecydowałby się na ustępstwa. Zagadnienie komplikuje sprawa żydowska. Żydzi bowiem usiłują wygrać jaknajwygodniej dla siebie całą sytuację, zmusić do korzystnych dla siebie ustępstw. Tego Hitler boi się, jak ognia i aby się przed tymi ustępstwami uchronić gotów jest na wojnę.

A więc w interesie narodów aryjskich jest, aby nikt poza prawdziwymi potrzebami narodów żadną mafią międzynarodową nie wygrywała sytuacji — wówczas naprawdę będzie można mówić o odprężeniu, narody uzgodnią swe sprawy — bez żydowskiej interwencji.

Pogoda zmienna

Przewidywany przebieg pogody w dn. 18 bm.: Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnymi deszczami, zwłaszcza w godzinach późnych. Temperatura średnio od 8 st. do 15 st., umiarkowane wiatry zachodnie.

KWIECIEŃ

SŁOŃCE

Wschód Zachód
4—35 18—36

KSIĘŻYC

Wschód Zachód
3—53 17—31

WTOREK

Dł. dnia Przybyło
14—1 6—17Dziś: św. Bogumiła
Jutro: św. Leona

TEATRY

WIELKI: o g. 8 „Dziwczyna z Hollandii”.

NARODOWY: o g. 8 „Popielaty wron” Pawlikowskiej.

NOWY: o g. 8 „Week-end” w wykonaniu Cwiklińskiej, Lubieńskiej, Świerczewskiej i in.

POLSKI: o g. 8 „Hamlet” z Barczewską.

LETNI: o g. 8 „Pensjonat w dworze”.

MALL: o g. 8 „Brat marnotrawny”.

MALE QUI PRO QUO: Rewia „Strachy na lachy”.

KAMERALNY: o g. 8 „Elżbieta królowa”.

MALICKI (Marszałkowska 8): o g. 8 „Zakochana”.

„8.15”: „Skowronek” ze Szczepańską.

ATENEUM: „Cyrułik Sewilski” z Jaraczem.

INSTYTUT REDUTY (Kopernika 36): o g. 8.10 „Hanecka i duch”.

BUFFO (Mokotowska 73): „Ale się zabawił” z Węgrzynem.

MALY: o g. 8 „Brat marnotrawny”.

CYRK: Codziennie o 20.30: Międzynarodowy turniej walk zapasniczych (w stylu francuskim), o tytuł mistrza Polski na r. 1939.

KINA

Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży tel. 7.11-25.

HOLLYWOOD: „Wieża nr. 4328” rewia.

ITALIA: „Królowa Snieżka”.

JURATA: „Pawet i Gaweł” i dod.

KOMETA: „Długa młodość”.

LOT: „Buziaczek” i „Bohaterowie Sybiru”.

MARS: „Żebak w purpurze”.

MIEJSKIE: „Maria Antonina”.

NAPOLÉON: „Gibraltar”.

PAR. ŚW. ANDRZEJA: „Kalif z Bagdadu”.

PAR. ŚW. AUGUSTYNA: „Pan Twardowski”.

PANORAMA (Rynek St. Miasta 14): Parę, Afryka, Ziemia Ognista.

PRAGA: „Sygnali” i rewia.

PRASKIE OKO: „Florian” i dodatki.

ROMA: „Gunga Din”.

SOKÓŁ: „Pawet i Gaweł” i dodatki.

STUDIO: „Niebieski Lis”.

ŚWIAT: „Lord Jeff” i „Groźny Bill”.

Pamiętaj! Rowery A. RYBOWSKIEGO, Leszno 26, tel. 11-95-54 SA NAJLEPSZE!

Zjazd Sodalicii Marianańskiej studentek wyższych uczelni

W Wilnie rozpoczął się ogólnopolski zjazd Sodalicii Marianańskiej studentek wyższych uczelni przy współudziale delegatów z Warszawy, Poznania, Lublina, Krakowa i Lwowa, oraz Wileńskiego Środkowskiego Akademickiego.

W godzinach rannych w niedzielę została odprawiona Msza św. w Ostrej Bramie przez J. E. ks. arcybiskupa Jalbryzkowskiego, po czym w auli kolumnowej

Uniwersytetu Wileńskiego nastąpiło otwarcie zjazdu, który zainicjowała przewodnicząca Sodalicii Wileńskiej. Zjazd zaszczylił swą obecnością ks. arcybiskup Jalbryzkowski i ks. biskup Michalkiewicz.

Uroczyste otwarcie zjazdu zakończył referat znanej powieściopisarki Zofii Kossak na temat „Zagadnienia dzisiejszej doby”.

Zjazd trwać będzie do wtorku włącznie.

Strajk głodowy w żydowskim szpitalu

W żydowskim szpitalu we Lwowie wybuchł strajk głodowy personelu szpitala. Ostatnio strajk zastrzyż się. Do strajku przystąpiło 28 pielęgniarek.

Sprawa zajęła się inspekcja pracy, która zwołała konferencję dyrektora i przedstawicieli pracowników.

Tragiczny finał bójki między uczniakami

Na terenie szkoły powszechnej w dzielnicy widzewskiej w Łodzi wydarzył się tragiczny wypadek. W czasie bójki między dwoma uczniami tej szkoły: 14-letnim Zenonem Stasiakiem, a jego rówieśnikiem Tadeuszem Ambrozińskim.

Stasiak uderzył Ambrozińskiego kamieniem w skroń tak silnie, że ten zmarł w kilka godzin, po przewiezieniu do szpitala.

Młodocianego zabójcę aresztowano.

Sensacyjny proces poszlakowy

Kto zabił inż. Gierszewskiego?

Siostra ofiary na ławie oskarżonych

W poniedziałek 17 kwietnia b. r. rozpoczął się w Sądzie Okręgowym w Warszawie sensacyjny proces poszlakowy Julii Kucharskiej (lat 35), żony adwokata Wiesława Kucharskiego, oskarżonej o zamordowanie swego brata s. p. inż. Zbigniewa Gierszewskiego. Na ławie oskarżonych zasiada także jej mąż, adwokat Wiesław Kucharski, oskarżony o fałszywe zeznanie. Sprawa ta jednak nie ma łączności ze sprawą zamordowania inż. Gierszewskiego.

Proces Kucharskiej należy do jednego z najciekawszych procesów kryminalnych z lat ostatnich. Akta sprawy obejmują 10 grubych toมów, zaś akt oskarżenia zawiera 50 stron maszynopisu. W kołach sądowych twierdzą, że proces potrwa ok. 3 tygodni.

HIPOTEZA SAMOBÓJSTWA

Tło tego sensacyjnego procesu przedstawia się, jak następuje:

W dn. 29 września ub. roku w mieszkaniu własnym przy ul. Lwowskiej 8 w Warszawie znaleziono w gabinecie zwłoki inż. Zbigniewa Gierszewskiego. Wezwany lekarz po gotowia prywatnego dr. Marian Korzybski stwierdził zgon, nie dokonując szczegółowych oględzin zwłok i nie ruszając ich z miejsca. Wyraził jedynie przypuszczenie, że inż. Gierszewski popełnił samobójstwo przez otrucie. Hipotezę tę lekarz oparł na podstawie znalezionego w pokoju skrawku podartej recepty.

Przybyła na miejsce policja sporządziła protokół, w którym stwierdzono, że inż. Gierszewski popełnił prawdopodobnie samobójstwo. M. in. w protokole tym zaznaczono, że „na zwłokach żadnych śladów gwałtownej śmierci nie stwierdzono”. Zwłoki tragicznie zmarłego inżyniera zwolniono od zarządzonej początkowo sekcji, i polecono wydać rodzinie.

SENSACYJNE ODKRYCIE

Tymczasem podczas przebiegania zwłok służba zakładu pogrzebowego dokonała sensacyjnego odkrycia. Oto na szyi Gierszewskiego znaleziono małą ranę, której początkowo nikt nie zauważył, gdyż zakrywała ją włosa. Z rany i ust wylała się wówczas znaczna ilość krwi. O swych spostrzeżeniach służba pogrzebowa zawiadomiła niezwłocznie matkę denata i Kucharską. Kucharska wiadomością, że bardzo się zdenerwowała i prosiła, ażeby nie o tym nie wspominać żonie nieboszczyka, Charlotte „Gierszewskiej”. Mimo tego poważnego odkrycia pogrzeb miał się odbyć w dniu 2 października.

SKARGA SEPAROWANEJ ŻONY

Tymczasem do władz prokuratorskich wpłynęła skarga, złożona przez matkę zmarłego i jego żonę, Charlotte Gierszewską. Zaznaczyła ona, że inż. Gierszewski był ostatnio ze swoją żoną w separacji. Charlotte Gierszewska, z pochodzenia Niemka, mieszkała w Warszawie, i jak wykazało śledztwo, korzystała z pomocy materialnej swego b. męża. W skardze wniesionej do prokuratora podjęto o zamordowanie inż. Gierszewskiego skierowało przeciwko jego siostrze, adwokatowej Kucharskiej.

ŚLEDZTWO NA NOWEJ DRODZE

Prokurator tedy nakazuje przeprowadzenie sekcji zwłok. W dniu pogrzebu zwłoki inż. Gierszewskiego przewieziono do sekcji i podano sekcji. Zarządzenie to zakomunikowano rodzinie zmarłego dopiero po nabożeństwie żałobnym. Po ogłoszeniu tej wiadomości Kucharska wybuchnęła głośnym płaczem i zachowywała się jak człowiek zaniepokojony.

ny. Sekcja zwłok wykazała, że Gierszewski zginął od kuli rewolwerowej kal. 6.35 mm. Strzał oddany był z tyłu z odległości przypuszczalnie 10—15 m.

Jednocześnie badania chemiczne organów wewnętrznych nie wykryły w organizmie żadnych trucizn. Po ujawnieniu tych okoliczności, obalających hipotezę samobójstwa, władze śledcze podjęły energiczne dochodzenie.

NA ŚLADACH ZBRODNI

W czasie śledztwa zwrócono uwagę na szereg bardzo charakterystycznych momentów, rzucających snop światła na tajemnicze morderstwo inż. Gierszewskiego. Okazało się więc mianowicie, że pokój w którym rozegrał się tajemniczy dramat był zamknięty na klucz, tak że zaniepokojona długim milczeniem inżyniera rodzina, chcąc dowiedzieć się co się dzieje, musiała wezwać ślusarza, który pokój otworzył. Jest rzeczą bardzo charakterystyczną, że klucza do tego pokoju w ogóle nie znaleziono.

Następnie stwierdzono, że sznur od telefonu był przetrwany a Gierszewski trzymał w ręku otwarte wieczne pióro, w którym brak było atramentu. Ani na biurku, ani w ogóle w pokoju nie znaleziono żadnego rozpoczętego pisma lub papieru przygotowanego do pisania. W pokoju znaleziono również receptę, która nie wiadomo skąd się wzięła i która wprawdzie w błęd lekarza, a następnie policję.

REWOLWER

Po przeprowadzeniu sekcji zwłok, prokurator wraz z sędzią śledczym i w obecności dziennikarzy Rady Adwokackiej przeprowadził rewizję w Kucharskiej. Kucharski dawał sprzeczną zeznania. I tak Kucharski oświadcza, że ma rewolwer na przechowaniu u swej sekretarki Jackowskiej. Kucharska natomiast twierdzi, że ani ona ani jej mąż rewolweru nie mają i nigdy nie mieli. W tym czasie wywiadowcy przyniosą rewolwer, znaleziony w mieszkaniu Jackowskiej. Był to pistolet automatyczny systemu Browning F. N. kal. 6,5 z magazynem i 5 nabojami.

W dalszym ciągu śledztwo wykazało, że w lecie 1938 r. Kucharska oddała rewolwer do naprawy w firmie „Łowicz” przy ul. Widok. Zmieniono lufkę i Kucharska odebrała rewolwer na parę zaledwie dni przed datą śmierci Gierszewskiego. Przy odebraniu rewolweru nabyła ona 6 naboju. Kucharski, dowiedziawszy się, że żona odebrała rewolwer z naprawy prosił ją, ażeby mu oddała broń do schowania. Ona jednak nie zgodziła się na to i zatrzymała rewolwer u siebie. Ponieważ po śmierci Gierszewskiego Kucharski zaobserwował silne zdenerwowanie u żony, nie chciał aby rewolwer pozostał nadal w jej rozporządzeniu. Zaczął więc szukać broni i znalazł ją ukrytą głęboko w szufladzie kredensu. Kucharski stwierdził wtedy, że w magazynie znajdowało się tylko 5 naboju.

BRAK SZÓSTEJ KULI

Zarówno Kucharska, jak i jej mąż oraz Jackowska zgodnie zeznali, że od czasu odebrania rewolweru z naprawy nie strzelano z niego ani razu. Tymczasem w instytucie ekspertów sądowych ustalono, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż z rewolweru tego strzelano a po strzale wnętrze lufy oczyszczone. Dalsze badania porównawcze rewolweru i pocisku znalezione w głowie zastrzelonego Gierszewskiego ustaliły, że kula według wszelkiego prawdopodobieństwa pochodzi z rewolweru Kucharskiego. Kula bowiem ma cechy charakterystyczne R. W. S. Geco A. Ziegenhite właścicieli firmy „Łowicz” zeznał, że naboże sprzedane Kucharskiej pochodziły z produkcji tej właśnie firmy.

NAPRĘŻONE STOSUNKI RODZINNE

W dalszym ciągu śledztwa ustalono, że stosunki rodzinne w rodzinie Gierszewskich były dość dalekie od harmonijnych.

Wiadomości gospodarcze

ZIMOWE SZKODY W KWIATACH I DRZEWKACH OWOCOWYCH

Dowiadujemy się z kół ogrodniczych, zima tegoroczna, mimo swego na ogół łagodnego przebiegu, wyrządziła jednak pewne szkody. Szczególnie dość silne mrozy grudniowe zaszkodziły różom i drzewom karłowatym. Szkody te nie posiadają wprawdzie rozmiarów katastrof, tym nie mniej jednak są dość znaczne.

OŻYWIENIE NA KRAJOWYCH RYNKACH ZBOŻOWYCH

Zagraniczne rynki zbożowe w dalszym ciągu nie wykazują żadnych zmian zasadniczych, w związku z czym ceny na Gdańsk nie uległy zmianie.

Na rynku wewnętrznym przejawia się zwiększenie zapaku na rezerwę zbożową żyta i owsa, płacono w chwili obecnej w ramach najwyższego notowania parytet Warszawa za żyto 15,50, a za owsa 17,50.

Zaoferowanie w powodu rozpoczętych robót polnych jest bardzo małe. Chęć kupna na rezerwę panuje ożywiona.

Na pszenicę na skutek zupełnego braku zaoferowania zanotowano

monii. Okazało się przede wszystkim, że inż. Gierszewski był w niezgodzie ze swą siostrą Julią Gierszewską należą do ludzi bardzo zamożnych. Po śmierci ojca odziedziczyli ogromny spadek. W tym czasie Zbigniew studiował za granicą, a majątkiem zarządzała jego siostra, Julia, wraz ze swym mężem adw. Kucharskim. Po uzyskaniu dyplomu inżyniera Zbigniew Gierszewski wraca do kraju. Tutaj przekonał się, że Kucharski administrując majątkiem krzywdził go, nie wykazując istotnych dochodów i t. d. To też Zbigniew Gierszewski zażądał sprzedaży domu, za który uzyskano 450.000 zł. Sumę tę podzielono między Julię Kucharską i inż. Gierszewskiego.

Śledztwo wykazało dalej, że Julia Kucharska była kobietą żyjącą na szerokiej stopie. Prowadziła ona wystawny tryb życia, odbywała częste podróże za granicę. W ostatnich czasach Kucharski znaleźli się w dużych trudnościach finansowych i groziły im licytacje.

ZEZNANIA OSKARŻONEJ

Na poniedziałkowej rozprawie po odcytaniu aktu oskarżenia sąd zarządził przerwę a następnie przystąpiło do zeznań oskarżonej, przy czym na czas zeznań usunięty został z sali mąż oskarżonej adw. Kucharski.

Oskarżona Kucharska oświadcza, na wstępie, że zeznawać nie będzie i zdaje się całkowicie na swego obrońcę. Zeznania złożonych w śledztwie jednak nie potwierdza w całości. Wobec tego sąd zaczyna jej za dawać pytania, m. in. jakie stosunki łączyły oskarżoną z jej zamordowanym bratem. Wówczas oskarżona powoli rozpoczyna zeznania, odpowiadając na konkretne pytania przewodniczącego kompletu sędziowskiego.

Na pytanie, co robiła krytycznego dnia gdy został zamordowany jej brat, oznajmia, że miała zamiar wyjechać do Komorowa o godz. 9, później jednak zadecydowała wyjechać o 11. Na pytanie sędziego o której wyszła z domu, odpowiada, że o 11. Wyjaśnia potem, że punkt o 11-jej wyszła z domu, gdyż pociąg wychodził o godz. 11 min. 12.

Niejasno wypadły zeznania Kucharskiej o tym, w jaki sposób zaginał jej rewolwer. Kucharska wykpiła rewolwer meża z firmy „Łowicz”, gdzie został oddany do naprawy, mając zamiar pozbyć się w niedziele życia. Rewolwer ten jednak zaginął jej. Z dalszych zez-

Przy drzwiach zamkniętych

P. Snopczyński skarży o zniesławienie

W poniedziałek w Sądzie Okręgowym w Warszawie rozpoczęła się rozprawa przeciwko redaktorowi „Piekarsza Polskiego” p. Ma gierze, oskarżonemu przez b. posła Antoniego Snopczyńskiego o zniesławienie. Jak wiadomo, wszelkie sprawy prasowe na mocy ostatnich przepisów odbywają

się przy drzwiach zamkniętych, chyba, że oskarżyciel zażąda jawności rozprawy.

Oskarżyciel w tym wypadku nie skorzystał z przysługującego mu prawa, tak że rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych.

Program wyścigów został utrzymany prawie w tych samych ramach, co w roku ubiegłym. Przewidziane jest 10 dni wyścigowych. Sezon trwać będzie do 21 maja. Wyścigi odbywać się będą w środy, soboty i niedziele. Dni dodatkowych nie przewiduje się ze względu na sezon wiosenny warszawski, którego otwarcie nastąpi w dniu 27 maja.

Ogólna suma nagród przeznaczonych do rozegrania w ciągu 10 dni wyścigowych nie przekracza 120.000 zł., co po potrąceniu ustawowych 30 procent, wyniesie zaledwie około 80.000 zł. Nagrody grupowe dotowane są po 800, 900, 1.000 i 1.200 zł. Nagrody poza kategoriami dotowane są po 1.500 i 2.000 zł. Poza tym w

Pabianickiej wyznaczony został na 30 kwietnia r. b. Sezon zapowiada się dość emocjonującym ze względu na duży udział koni szczególnie niższych grup. Prawdopodobnie udział weźmie około dwustu koni, a to ze względu na to, że sumy wygrane w sezonie lódzkiem będą się liczyć w 50 procentach na torze warszawskim.

Program wyścigów został utrzymany prawie w tych samych ramach, co w roku ubiegłym. Przewidziane jest 10 dni wyścigowych. Sezon trwać będzie do 21 maja. Wyścigi odbywać się będą w środy, soboty i niedziele. Dni dodatkowych nie przewiduje się ze względu na sezon wiosenny warszawski, którego otwarcie nastąpi w dniu 27 maja.

Ogólna suma nagród przeznaczonych do rozegrania w ciągu 10 dni wyścigowych nie przekracza 120.000 zł., co po potrąceniu ustawowych 30 procent, wyniesie zaledwie około 80.000 zł. Nagrody grupowe dotowane są po 800, 900, 1.000 i 1.200 zł. Nagrody poza kategoriami dotowane są po 1.500 i 2.000 zł. Poza tym w

Przy drzwiach zamkniętych, chyba, że oskarżyciel zażąda jawności rozprawy. Oskarżyciel w tym wypadku nie skorzystał z przysługującego mu prawa, tak że rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych.

Członkowie delegacji przyje-

chali do pałacu kwirynalskiego 14 powozami dworskimi.

Król ubrany w mundur pierwszego marszałka imperium, przyjął delegację w sali tronowej.

Szef delegacji albańskiej, premier Verlazzi odczytał deklarację stwierdzającą, iż naród albański ofiarowuje Wiktorowi Emanuelowi III-mu koronę albańską. Deklaracja zawiera również przysięgę na wierność królom.

W odpowiedzi Wiktor Emanuel III-ci podziękował za ofiarowaną mu koronę i oświadczył, iż przyjmuje koronę, z którą związane jest sławne imię bohatera albańskiego Skanderbega.

Król dodał następnie, iż przyjmuje przysięgę narodu albańskiego na wierność.

Dopiero w końcu maja

Początek wyścigów w Warszawie

W maju wyścigi w Łodzi

W bieżącym roku definitywnie wyścigi przenoszą się na Służewiec. Ponieważ teraz na Służewcu będzie dopiero z końcem maja, wiosenny sezon warszawski zostanie automatycznie opóźniony. W związku z tym wyścigi lódzkie, które zazwyczaj rozpoczynane były latem, tym razem poprzedzą sezon warszawski. Pierwszy dzień wyścigów na torze w Rudzie

pierwszym dniu otwarcia, tj. w niedzielę 30 kwietnia, zostanie rozegrany „Handicap Otwarcia” z nagrodą 2.000 zł.

Z imiennych nagród najcenniejszą dotowana jest nagroda Rudy Pabianickiej 5.000 zł. zamiast „Wielkiej Lódzkiej”, która przed paru laty wynosiła 10.000 zł., a w ostatnim roku 6.000 zł. Z cenniejszych nagród płaskich rozegrane będą dwa handicapy po 3.000 zł. i imienna nagroda „Wygrana” dla 3-latków — 3.000 zł.

Ponad to rozegrane będzie sześć gonitw z plotami i przeszkodami, dotowanych po 800 zł., 1.000, 1.200 i 1.500 zł., oraz Wielki Steeple Chase — 4.000 zł. Nagroda ta w ubiegłych latach wynosiła 10.000 zł.

Codziennie odbędzie się siedem gonitw.

Obecnie w Łodzi znajduje się około 30 koni.

Nadmienić należy, że wypłaty totalizatora w kasach miejskich w Warszawie będą te same, co w Łodzi. Kasy miejskie będą miały specjalny kabel telefoniczny i sumy w Warszawie będą podawane do Łodzi.

Gmach sanitariatu stanie w Gdyni

W roku bieżącym władze urzędu morskiego w Gdyni przystąpią do budowy nowego gmachu dla sanitariatu portowego.

Kubatura gmachu wyniesie 9.000 metrów sześciennych, koszt budowy wyniesie zaś ponad 400 tys. złotych.

Nie likwidować

ogródka jordanowskiego

Od dnia 20 b.m. ulęc ma likwidacji ogródek jordanowski przy zbiegu Hożej i Chałubińskiego, będący jedynym ośrodkiem zieleni w tej dzielnicy. Teren ogródka zostaje przejęty przez Min. Komunikacji i ma być oddany Ogródowi Pomologicznemu. Przeniesienie jednak Ogródu Pomologicznego jest jeszcze kwestią przyszłości, więc nie ma sensu już pozabawiać dzieci zielenią i miejsca zabaw. Trzeba więc albo utrzymać ogródek albo przenieść na tychmiast Ogród Pomologiczny i jaknajszybciej udostępnić go dla publiczności.

Nowy podział Warszawy

na okręgi urzędów skarbowych

Rozporządzeniem min. skarbu z dnia 23 marca b. r. (Dz. U. R. P. Nr. 30 poz. 201) dotychczasowa ilość 33 urzędów skarbowych w m. st. Warszawy została powiększona do ilości 36 urzędów skarbowych. Przy tej okazji dokonano nowego podziału obszaru m. st. Warszawy na okręgi urzędów skarbowych, a to przede wszystkim w celu osiągnięcia większej równomierności w rozmiarach agend poszczególnych urzędów i umożliwienia im wskutek tego łatwiejszej obsługi płatników.

Przy nowym podziale okręgów urzędów skarbowych uwzględniono również konieczność tworzenia urzędów możliwe jednolitych pod względem gospodarczym, t. zn. łączenia w okręgu jednego urzędu, o ile to tylko było możliwe, jednorodnych skupień płatników pod względem rodzaju handlu, zajęć, stanu zamożności itp.

Licząc się z warunkami komunikacyjnymi, utworzono odrębne urzędy dla przedmieść: Saskiej Kępy i Grochowa (34 urząd skarbowy). Woli (35 urząd skarbowy) i Żoliborza

(36 urząd skarbowy). Ponieważ Siekierki i Czerniaków nie miały dogodnej komunikacji z 32 urzędem skarbowym, mającym swą siedzibę przy ul. Puławskiej, przeto wydzielono je z okręgu tego urzędu i wcielono do 27 urzędu skarbowego, którego siedzibę z tego względu przeniesiono do lokalu przy ul. Ludnej 9, znajdującego się blisko przystanku linii tramwajowych łączących Siekierki i Czerniaków ze śródmieściem. 31 urząd skarbowy, który do tego czasu zajmował ten lokal, przeniesiono do lokalu po 27 urzędzie skarbowym przy ulicy Piusa XI nr. 38 (róg Marszałkowskiej). Urzędy te zamieniły się również telefonami (obecne telefony 27 urzędu skarbowego 928-85 i 917-02, 31 urzędu skarbowego 709-38 i 709-31).

Nowo utworzone 34, 35 i 36 urzędy skarbowe mieszczą się, (czasowo) w następujących lokalach: 34 urząd skarbowy — przy ulicy Białostockiej 22, telefony: 10.27-91 i 10.37-70; 35 urząd skarbowy przy ulicy Nowogrodzkiej 60a, telefony: 740-42 i 740-58; 36 urząd skarbowy przy ul. 5-to Jerskiej 22, tel. 11.64-55.

Zadatek na wielką przyszłość

Nieliczni są już dziś w naszym społeczeństwie ludzie typu rodzimych malkontentów i zawodowych krytyków wszelkiego co swoje, co polskie. Z wewnętrznej słabości i z braku wiary w swój naród wypływa taki krytyczny stosunek do wszelkich przejawów życia polskiego i, odwrotnie — nadmierny szacunek do zagranicy, wyrażający się w przesadnie korzystnej ocenie sił obcych.

Dziś pod wpływem zdrowych odruchów opinii społecznej rzęsa naszych krajowych krytyków przycichła i zmalała. Tym nie mniej jednak, ulegając sile przyzwyczajenia, ludzie tego typu działają. Rozwój Trzeciej Rzeszy w ciągu ostatnich miesięcy daje im szereg łatwych argumentów do ręki.

W tych warunkach warto porównać wzajemny stosunek sił Polski i innych. Jeśli zestawiać tylko czynniki materialne, to rzeczywiście porównanie w wielu dziedzinach nie wypada na korzyść Polski. Inaczej jednak przedstawia się sprawa, jeśli spojrzeć na to zagadnienie w sposób bardziej głęboki. Wtedy okaże się, że na pozornie gładkim gmachu potęgi niemieckiej istnieje bardzo poważne sześcero.

Weźmy pod uwagę choćby problem demograficzny. Mimo bardzo dużych wysiłków, i to często wysiłków, których ocena moralna budzi poważne wątpliwości, Trzecia Rzesza nie zdołała podnieść przyrostu naturalnego. Ogromnym wysiłkiem zdolano go podnieść tylko w stopniu bardzo nieznaczny. Dzisiejszy jednak przyrost naturalny jest jeszcze daleki od poziomu przedwojennego. Pod tym względem Polska ma ogromną przewagę nad swym zachodnim sąsiadem. Polska po prostu ma większą dynamikę biologiczną od Niemiec.

Drugim czynnikiem, który należy wziąć pod uwagę, jest problem moralny, wyrażający się w stosunku do zagadnień materialnych. Niemcy w okresie przedwojennym, a zwłaszcza w okresie Republiki Weimarskiej, przeszli

okres daleko posuniętego zmaterjalizowania, z którym w parze szło ogromne rozprężenie moralne. Ruch narodowo-socjalistyczny czyni wprawdzie wielkie wysiłki, by usunąć szkodliwe skutki tego okresu, ale wysiłki te dają tylko częściowe rezultaty. To też duch ofiarności, zdolność do poświęceń są w Niemczech słabsze niż w Polsce. Wszyscy obserwatorzy życia niemieckiego jednogłośnie stwierdzają, że w okresie poważniejszych alarmów wojennych społeczeństwo polskie wykazywało o wiele więcej zdecydowania i spokoju od społeczeństwa niemieckiego.

Kryzys moralny w Niemczech pogłębia kryzys religijny. Protestantyzm niemiecki jest w rozkładzie. Katolicyzm niemiecki uległ znacznemu osłabieniu. Obserwować można niezwykle energiczną akcję neopoganizmu. Niemcy stoją przed okresem walk religijnych. Tak więc i pod tym względem Polska wykazuje ogromną przewagę.

Stwierdzić zatem trzeba, że najważniejszy czynnik każdej walki i powodzenia — przewaga pierwiastków duchowych — jest stanowczo po stronie Polski. To są fakty, które pozwalają nam z wiarą i nadzieją patrzeć w przyszłość.

W odpowiedzi na chybione próby propagandy czynione u nas w okresie ostatnich wypadków, a pochodzące ze źródeł niewątpliwie niepolitycznych, trzeba wyraźnie i jasno podkreślić wszystkie cechy dodatnie, jakie wykazuje społeczeństwo polskie. Musimy dobrze zdawać sobie sprawę z tych wartości, którymi górujemy nad społeczeństwami obcymi, zwłaszcza

zaś nad tymi, które bezpośrednio z nami sąsiadują.

Te dodatnie cechy moralne społeczeństwa polskiego to zadatek na wielką przyszłość narodu. Wierzymy, że pozwolą one przez zjednoczony wysiłek społeczeństwa doprowadzić również do przewagi w zakresie materialnym.

FACHOWCY

Stale myślą i pracują dla urody Pani

produkując z cebulek Mili białe mikroskopijnie maleńkie nieszkodliwe, nie szkodzące porów, naturalny w 14 odcieniach karnacji

huder
ABARID

Atak urzędówki niemieckiej na Polskę Rosenberg tworzy nowy mit o prześladowaniu Niemców w Polsce

Ideolog neopoganizmu, Alfred Rosenberg, w dłuższym artykule na łamach oficjalnego organu partii narodowo-socjalistycznej „Nationalsozialistische Monatshefte” daje upust swemu świętemu oburzeniu na „niszczyielską działalność”, jaką rozwija w ostatnich czasach Polska, dążąca do „zniszczenia kultury niemieckiej” wśród zamieszkałych na terytorium polskim Niemców. Polska — jak twierdzi autor „Mit u XX wieku” — stosuje przy tym

Dobrze zaprowadzony sklep galanterii w śródmieściu miasta wojewódzkiego z powodu wyjazdu do sprzedania. Część gotówki konieczna.

Reflektanci tylko chrześcijanie zechcą się zgłosić pod adresem firmy: WIKTOR ANZELM, Brześć n/B. ul. 3 Maja Nr. 2.

metody „niesłychanego terroru”. Akcja odniemczenia prowadzona jest planowo i systematycznie, wbrew zasadom i zobowiązaniom wobec mniejszości. W końcu Rosenberg dochodzi do następującego wniosku:

Państwo polskie absolutnie nie dotrzymuje swych zobowiązań za twierdzonych konstytucyjnie, jeśli chodzi o szkoły niemieckie dla obywateli pochodzenia niemieckiego. Na 124.000 uczniów Niemców w całej Polsce równo 103.000 czyli 80 proc. jest systematycznie odniemczanych.

Dalej utrzymuje Rosenberg, że prasa europejska, pisząc o „nałężonych stosunkach” pomiędzy Niemcami a Polską zapomina, iż, jeśli istotnie może być mowa o jakimś napięciu stosunków, to winę ponosi całkowicie Polska. Wystąpienia antyniemieckie różnych polskich związków nie mogą się przyczynić do stworzenia spokojnej atmosfery. Celem polskiego Związku Obrony Ziemi Zachodniej jest, zdaniem Rosenberga, wywołanie konfliktu i zmuszenie rządu Rzeczypospolitej do zaniechania swej dotychczasowej polityki równowagi i przyłączenia się do bloku Moskwa — Paryż — Londyn, wymierzonego przeciwko Wielkim Niemcom. Mimo to jednak — pisze dalej Rosenberg — Rzesza nie ma zamiaru dramatyzować obecnej sytuacji polsko-niemieckiej. W Berlinie nie mogą uwierzyć, że Polska rzeczywiście chce odstąpić od swej dotychczasowej drogi dobrych stosunków sąsiedzkich z Niemcami, jednakże Rzesza żąda i od Polski lojalności, lojalność ta zaś wymaga od rządu Rzeczypospolitej ukroczenia incydentów i wystąpień, które są z taką satysfakcją notowane przez judące do wojny państwa obce.

Wynika więc z tych wynurzeń, iż p. Rosenberg trudni się obecnie fabrykacją jeszcze jednego mitu, tym razem o krzywdach Niemców w Polsce, przyczym spekuluje najwyraźniej na ignorancję czytelników „Nationalsozialistische Monatshefte”. Bo co mówią cyfry w dziedzinie szkolnictwa? Niemców mamy w Polsce 741 tys. Posiadają oni 432 szkoły powszechne i 27 gimnazjów, Polaków zaś na terytorium Rzeszy

mieszka co najmniej 1500 tys. — mają oni 58 polskich szkół powszechnych i 2 gimnazja. Któż więc jest pokrzywdzony?

Cyfry te biją w oczy. Więc milujący dobre stosunki sąsiedzkie z Polską zwolennicy „Mit u XX wieku” radzą sobie w dobrze znany sposób pruski. Poprostu czynią wszystko co mogą, by Niezba Polaków w Rzeszy stawała się co raz mniejsza. Naprz. wcale nie bezstronnie dane statystyczne z 1933 r. podawały liczbę Polaków w Niemczech na 440 tys., obecnie organ Bund Deutscher Osten — „Ostland” zapewnia, że Polaków w Rzeszy jest zaledwie 100 — 120 tys. Mający się niebawem odbyć spis ludności tak jest przygotowywany, by zmniejszenia „Ostlandu” znalazły „potwierdzenie”. Za Niemców więc będą uznani wszyscy „dwujęzyczni”, a jednocześnie Mazurzy, Kaszubi, Ślązacy mają figurować w statystyce jako odrębne narodowości. Polakiem będzie uznany właściwie tylko obywatel Rzeczypospolitej, mówiący po polsku. Czy takie metody mogą być uważane za lojalne w stosunku do paktu polsko-niemieckiego o sprawiedliwym traktowaniu mniejszości narodowych?

Mnożą się poza tym fakty usuwania z kościołów katolickich kazań i nabożeństw dodatkowych z nakazu władz administracyjnych i pod terrorem organizacyj nazistowskich. Dochodzi do tego, iż Polacy otwarcie przynajmniej się do swej narodowości usuwają z mieszkań jako niepożądani lokatorzy, oczywiście pod presją gorliwych szermierzy współpracy niemiecko-polskiej.

Pisze p. Rosenberg, iż Rzesza domaga się od Rzeczypospolitej „ukroczenia incydentów i wystąpień”, znajdujących echa w innych państwach. Czy to znaczy, iż powinniśmy tolerować coraz częściej powtarzające się prowokacyjne wystąpienia Niemców w Polsce, obrażające naród polski? Wobec Niemców Polska była więcej niż lojalna. Rzesza zaś od początku nowej ery w stosunkach polsko-niemieckich, t. j. od stycznia 1934 r. na rzetelną lojalność nigdy się nie zdobyła i na ten argument powoływać się nie może.

Szkodliwa opieszałość sfer przemysłowych Pokój czy dalsza agresja? Po akcji politycznej — zdobycze gospodarcze

(lub.) Deklaracja Roosevelta określona została przez opinię publiczną jako krok ku odprężeniu i jako wstęp do dalszych posunięć, zmierzających do zabezpieczenia pokoju. Jak z nastrojów i głosów prasy niemieckiej można wywnioskować, Niemcy odrzucają propozycję prezydenta Stanów Zjednoczonych. Zresztą proponowana przez Roosevelta deklaracja o nieagresji nie może mieć wiel-

kiego znaczenia, polityka bowiem Rzeszy nie uznaje zobowiązań, a raczej nie tyle nie uznaje co nie wypełnia zobowiązań na siebie przyjętych. Nic więc dziwnego, że wielkie zobowiązania Niemiec mają problematyczną wartość.

Gdyby wskutek odmowy Rzeszy inicjatywa Roosevelta nie dała się zrealizować — pisze „Czas”: „...to dałaby ona i tak jeden niewątpliwie rezultat: umiejscowienie odpowiedzialności za ewentualny wybuch wojny”.

Niemcy dając negatywną odpowiedź na propozycję prezydenta Stanów, potwierdziłyby, że mają plany nowej agresji.

ZDOBYCZE GOSPODARCZE

Wprawdzie po „zdobyczach” terytorialnych Niemcy nieco ostatnio uciły, lecz całą swą energię nastawili na zdobycze gospodarcze. „Kurier Polski” pisze, że Polsce grozi gospodarcze osaczenie i uzależnienie naszej gospodarki od Niemiec:

„...Musimy się starać o niezależność gospodarczą tak samo jak staraliśmy się o niezależność polityczną. Dlatego musimy utrwalić swą pozycję gospodarczą na wschodzie, jak również rozszerzać nasz handel morski, te bramy na świat, która jedynie może nam zagwarantować całkowitą swobodę ruchów na terenie międzynarodowego gospodarstwa...”

MASŁO I WOJNA

Przyczynę ostatnich niepokojów tak określa „Warszawski Dziennik Narodowy”:

„...Dlatego, że Niemcy postanowiły masło swe przetopić na armaty, czołgi i ciężkie pancerniki morskie. Dlatego, że feldmarszałek Goering ze zwojów, nieskonsumowanych w Rzeszy, kielbas i szynki buduje coraz to nowe eskadry napowietrzne — dlatego właściwie Europa od roku przeżywa ustawiczne drgawki wojenne...”

Wszelkie posunięcia Niemiec zarówno na polu ściśle politycznym jak i na gospodarczym muszą być bacznie przez nas śledzone. Przez odpowiednią konsekwentną

politykę powinniśmy uniknąć jakichkolwiek komplikacji. Nade wszystko jednak musimy pamiętać, że żadne pakiety i umowy nie dadzą gwarancji naszej niepodległości i wolności. Gwarancję tę dać może tylko nasza siła wewnętrzna i potęga naszej Armii.

OPIESZAŁOŚĆ KAPITALISTÓW

Rozpisana ostatnio pożyczka na obronę przeciwlotniczą ma na celu właśnie wzmocnienie potęgi Armii. Na apel wojska najszybciej odpowiedział świat pracy: wielkie rzesze mało sytuowanej ludności polskiej; nie dopisały zaś zresztą jak zwykle, sfery wielokapitalistyczne. „Gazeta Polska” określa postawę sfer bogatych ujemnie:

„Ujemny wpływ tej postawy na efekty subskrypcji jest dwójaki: bezpośredni — przez niedopisywanie wpływów pożyczkowych od przedstawicieli tych właśnie najważniejszych sfer i grup społecznych oraz bezpośredni — wynikający ze zniechęcenia skądinąd gotowych do ofiar szerokich warstw ludności, które widzą, że ich „zaciśkanie pasa” nie znajduje należytego odpowiednika w postępowaniu sfer zamożniejszych...”

Sfery kapitalistyczne stosują przytym krzykliwą reklamę szkodliwą z punktu widzenia dobra sprawy. Gestami i liczbą subskrybentów stwarza się fałszywą sugestię:

TO TRZEBA ZAPAMIĘTAĆ

A przecież — pisze dalej „Gazeta Polska”:

„...gesty te są przeważnie bardzo tanie, a owe tysiące reprezentują nieraz zaledwie ułamek m o d z i w o s c i zamożnego ofiarodawcy lub subskrybenta...”

...przemysłowiec, subskrybujący pożyczkę, pracuje dla swojej własnej koniunktury, przyczynia się do ożywienia, które odczuje, być może, już jutro. W krajach obcych znane jest specjalne opodatkowanie wzrostu dochodów, płynące z pracy na cele obronne. Z faktu istnienia tego opodatkowania nie wynika ściśle i łączność między akcją zbrojeniową a prosperitą wielu gałęzi przemysłu. Warto byłoby, aby w Polsce zainteresowany przemysł przemysłał też łączność już teraz.

Na opieszałość sfer kapitalistycznych zwracaliśmy na łamach „ABC” niejednokrotnie uwagę. Warto podkreślić, że polskie firmy przemysłowe, rozumiejąc dobrze swe obowiązki wobec kraju, spełniają je najczęściej sumiennie, firmy zaś o kapitale obcym i żydzi spełniają obowiązki jedynie tak, by nie mieć styczności z prokuratorem. Warto to zapamiętać!

Polski rynek motocyklowy

Duże i poważne znaczenie w Polsce posiada rynek motocykli, na co wpływa (w porównaniu z samochodami) niska siła nabywcza ludności, dla której motocykl jest środkiem lokomocji o wiele bardziej dostępnym od samochodu. Wskutek tego zarówno import jak i produkcja krajowa motocykli rosną z roku na rok.

W ubiegłym roku bardzo znacznie przekroczył import motocykli z roku 1929. Mianowicie w okresie

styczeń — wrzesień 1938 r. przywieziliśmy do Polski 691 ton motocykli, w całym zaś roku 1929 zaledwie 440 ton. Mimo tak znacznego wzrostu importu, jak powiedziano, produkcja krajowa również rośnie i stale się ulepsza. Będziemy mogli to sprawdzić na tegorocznych Targach Poznańskich, których Salon Automobility obejmuje nie tylko samochody, ale i motocykle marek krajowych i zagranicznych.

Przez pracę kulturalno-oświatową Wzmocnić siłę duchową Narodu Odezwa Ruchu Społeczno-Oświatowego

Objawiona w ostatnich czasach siła i potęga polskiego ducha zbudziła podziw w całym świecie, a w nas wywołała radość i wzmogła poczucie dumy narodowej. Jednego tylko trzeba — aby te rozbudzone moce duchowe utrwalić, by zawsze tak zwycięsko wazyły na szalach naszych dziejów jak dziś. Wiemy bowiem, że nam nie wystarczą te, czy inne zwycięstwa, — ale przez ciągłe zwycięstwa iść musimy ku spełnieniu dziejowej misji polskiej, to znaczy wprowadzenia w życie narodów idei wolności, miłości i sprawiedliwości chrześcijańskiej. I dla tego ta chwila woła silniej niż kiedykolwiek o ruch społeczno-oświatowy, któryby przez najroźnorodniejsze środki oświatowe rozwijał w Narodzie jak największą težynę duchową.

Walczyć musimy nie tylko o wyrwanie z rak obcych środków materialnych, zaspakajających potrzeby naszego ciała, ale również nieustępliwie walczyć musimy o zwierzchnictwo narodowe w dziedzinie kultury duchowej.

Odpowiedzią na neopogańską akcję propagandy, wzmawiającą jednemu narodowi butę i pychę rasizmu, a drugiemu głoszącą poniewierkę, jako narodowi niewolników — przeciwstawiamy nasz

ruch społeczno-oświatowy. Na tendencyjne kłamstwa historyczne — odpowiedźmy prawdą. Na zło — oparte o brutalne siły — odpowiedźmy szlachetnością bojowego działania.

Przez rozpowszechnianie dobrej książki, przez potęgę żywego słowa, przez Uniwersytet Ludowy i kursy, teatr ludowy i pisma — wskazać musimy Narodowi jasne drogi, aby mógł pewnie nimi iść do zwycięstwa i chwały.

Wstępując w szeregi akademickich kół PMS i TCL i TSL, KOMISJA ORGANIZACYJNA RUCHU społ. - oświatowego MŁODYCH TSL, TCL i PMS.

Sprawcy napadu na ludowców staną przed sądem

Donosiliśmy swego czasu o napadzie dokonany w czasie odczytu dr. Szczętki na Uniwersytecie Lwowskim, organizowanego przez młodzież ludową. W toku śledztwa aresztowano studentów: Kornasa, Kołodziejka, Kotarskiego, Erzeckiego, Tarnawskiego, Zarebskiego, Szemockiego, Poshuszkiego i Mroza.

Obecnie śledztwo zastało całko-

wicie zamknięte i do Sądu Okręgowego wpłynął akt oskarżenia przeciwko wszystkim zatrzymanym, którzy będą odpowiadać za zorganizowanie napadu.

KUP POŻYCZKĘ LOTNICZĄ

Zwycięstwo listy narodowej w wyborach w Płocku

W ubiegłą niedzielę odbyły się w Płocku wybory do Rady Miejskiej. W wyniku wyborów znaczny sukces osiągnęła lista Bezpartyjnego Katolickiego Narodowego Komitetu Wyborczego, skupiająca działaczy społecznych i politycznych na szerokiej płaszczyźnie narodowej. Lista ta zdobyła 9 mandatów, a więc w stosunku do ub. roku gdy, miała 4 mandaty, sukces jest bardzo poważny. Według prowizorycznych obliczeń z listy narodowej weszli następujący radni: dr. Adam Beczkowicz, Władysław Radaszkiewicz kupiec, ks. Józef Góralski, adw. Józef Baliński, Michał Niemiec, red. „Głosu Mazowieckiego”, Stanisław Zgliczyński adwokat, Leonard Rudowski adwokat, Jan Raczyński kapitan, Hieronim Popławski kupec.

Ozon występujący pod firmą Chrześcijańskiego Zjednoczenia Gospodarczego otrzymał zaled-

wie 4 mandaty, podczas, gdy uprzednio miał ich 12. Lokalna grupa „Radziwie” zdobyła 3 mandaty, tak jak uprzednio, ale w przeciwieństwie do ubiegłych wyborów nie występuje wspólnie z Ozone. Socjaliści zyskali 2 mandaty osiągając 10, podczas gdy uprzednio mieli 10. Żydzi utrzymali swój stan posiadania zdobywając 4 mandaty.

Zwraca uwagę, że przepadli wszyscy główni kierownicy Ozone, Żydzi głosowali jedynie w dwóch okręgach na własne listy, pozostali rzucali głosy na socjalistów. W okręgu 1, gdzie było 2 listy żydowskie, nie padł na nie ani jeden głos, jakkolwiek Żydzi głosowali w 90 procentach, oddając swe głosy socjalistom. Frekwencja wyborcza do 80 procent. Stwierdzono szereg niedociągnięć przy ewidencji osób upoważnionych do głosowania.

Ile jest monarchii w Europie?

Z chwilą detronizacji króla Achmeda Zogu, liczba dziedzicznych panujących w Europie spadła do 14-tu.

Państwami o ustroju monarchii-

to monarchia elekcyjna, bezwładnia najmniejsza państwo na świecie. Następnie idą: Lichtenstein (15.000 mieszkańców) i Monaco (25.000 mieszkańców).

trwania rządów — zajmuje król włoski Wiktor Emanuel III, który wstąpił na tron w dniu 30 lipca 1900 roku. Obecnie obejmuje on tron albański.

Najstarszy pod względem wieku monarcha — jest król szwedzki Gustaw V, urodzony w dniu 16 czerwca 1858 roku. (Wstąpił na tron w dniu 8 grudnia 1907 r.) a najmłodszym król jugosłowiański Piotr II, urodzony dnia 11 września 1923 roku. Panuje on od 9 października 1934 r. pod regencją swego stryja — księcia Pawła.

Seniorem zdetronizowanych monarchów jest b. cesarz niemiecki Wilhelm II, urodzony dnia 27 stycznia 1859 roku.

Najdłużej panował jednak b. król hiszpański Alfons XIII, który został królem w dniu przyścia na świat w dniu 17 maja 1886 roku Alfons XIII panował do 1902 r. pod regencją swej matki królowej Marii - Krystyny i utracił koronę w dniu 14 kwietnia 1931 roku.

Jest rzeczą bardzo prawdopodobną, że Hiszpania stanie się wkrótce ponownie monarchią. Powrót jednakże b. króla Alfonsa XIII na

tron hiszpański jest wątpliwy, gdyż kandydatem gen. Franco ma być trzeci syn b. króla 26-letni Don Juan Carlos książę Asturii.

A. CH.)

Królowa Wilhelmina

stycznym są obecnie: Wielka Brytania, Belgia, Holandia, Dania, Norwegia, Szwecja, Włochy, Jugosławia, Grecja, Bułgaria Rumunia, wielkie księstwo Luksemburg oraz księstwo Monaco i Lichtenstein. Poza tym ustrój monarchistyczny posiadają Węgry, które od 1920 roku są rządzone przez admirała Horthy'ego jako regenta. Wreszcie za monarchię uważać należy państwo Watykańskie. Jest

Najdłużej panuje królowa holenderska Wilhelmina, która wstąpiła na tron w dniu 23 listopada 1890 r. jako 10-letnia dziewczynka. Objęła ona samodzielnie władzę w dniu 31 sierpnia 1898 r. Najkrócej sprawuje rządy — Papież Pius XII, który został obrany w dniu 2 marca 1939 r. i był koronowany w dniu 12 marca b. r. Następne miejsce po królowej Wilhelminie pod względem czasu

Kronika kulturalna

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA W NOWYM GMACHU

Budowa gmachu Biblioteki Narodowej w Krakowie szybko postępuje naprzód. Prawdopodobnie już w jesieni b. r. wszystkie zbiory biblioteki znajdą pomieszczenie w nowym budynku.

STACJA DOŚWIADCZALNA POLITECHNIKI LWOWSKIEJ W GDYNI

W pierwszej połowie maja b. r. przy państwowej Szkole Morskiej w Gdyni zostanie uruchomiona mechaniczna stacja doświadczalna Politechniki Lwowskiej.

Zadaniem tej stacji, która mieścić się będzie w gmachu państwowej Szkoły Morskiej, będzie badanie wszelkiego rodzaju materiałów dla celów przemysłowych, a przede wszystkim dla celów przemysłu okrętowego.

MUZYKA POLSKA W AMERYCE

Pianista Stanisław Szpilowski miał w tych dniach w „Columbia Broadcasting” 30-minutową audycję poświęconą muzyce polskiej i poprzedzoną prelekcją. W programie Chopin, Paderewski, Szymanowski, Łabuński, Maciejewski, Szeliński.

300-LECIE URODZIN RACINE' A

Specjalna komisja francuskiego Ministerstwa Wychowania Narodowego zajmuje się organizacją obchodu trzasetulecia urodzin Racine'a. Przewiduje się organizację wielu imprez

teatralnych, kinowych i radiowych oraz udział uniwersytetów. M. in. odbędzie się tydzień Racine'a w Comedie - Francaise i w Odeonie, wystawienie w Operze „Hippolita i Arycja”, a w Bibliotece Narodowej wystawa poświęcona życiu, dziełom i epoce Racine'a, wreszcie uroczystość w Sorbonie.

Uczniowie poświęcą część swych czasów na przedstawienia sceniczne utworów Racine'a, objętych programami szkolnymi.

FESTIWAL MUZYCZNY KU CZCI J. S. BACHA

Stowarzyszenie Przyjaciół Muzyki w Strasburgu organizuje festiwal muzyczny ku czci J. S. Bacha, na który złoży się z góra dziesięć słuchowisk.

Program obejmuje m. in. recital organowy w kościele św. Tomasza na organach, sięgających epoki Bacha, wykonanie koncertów brandenburskich, kantat religijnych, sonat na skrzypce solo oraz z towarzyszeniem fortepianu, koncert klaviesynowy i mszę w tonacji si. Na liście wykonawców znajdują się dyrygenci Fritz Munch i Georges Enesco, pianiści Wanda Landowska, Alfred Cortot i wielu innych.

Festiwal trwać będzie od 15 do 22 czerwca r. b. Odbędzie się on w ramach obchodu 500-lecia wieży katedry strasburskiej, przy czym właściwy obchód jubileuszowy przypada w dn. od 23 do 27 czerwca i obejmuje szereg uroczystości religijnych i ludowych.

Przy dnie, goścu, Minerogen F.F. Apteka Mazowiecka Warszawa Mazowiecka 10

Z książek

Nowe wydawnictwa Inst. Śląskiego

Eustachy Noszczyński: **Szkolnictwo Mniejszości Niemieckiej na Górnym Śląsku w świetle polskiego prawa traktatowego**, str. 206 („Pamiętnik Instytutu Śląskiego” Tom XI).

Świeżo wydana praca jest obszerną monografią szkolnictwa niemieckiego w górnośląskiej części woj. śląskiego z punktu widzenia prawnego.

W pierwszej części pracy autor zmierza do określenia pojęcia mniejszości narodowej i kryteriów przynależności do niej w oświetleniu polskich traktatów i umów międzynarodowych, w szczególności zaś wygasłej Konwencji Genewskiej.

Część druga przedstawia uprawnienia mniejszości narodowych na obszarze całego państwa polskiego; podstawom prawnym poświęcona została część trzecia. Omówiono w niej dokładnie naprzód szkolnictwo państwowe i publiczne, następnie szkolnictwo prywatne, a wreszcie intere-

sującą kwestię egzaminów językowych dzieci.

Czwarta i ostatnia część charakteryzuje formalne środki prawne służące mniejszości do ochrony jej uprawnień materialnych. Obszerna bibliografia, przepisy, aneksy oraz streszczenie w języku francuskim uzupełniają to pierwsze wydawnictwo polskie, naświetlające wszechstronnie powyższy temat.

Zdzisław Wyznikiewicz. Ubezpieczenia Społeczne na Śląsku w świetle wykonania górnośląskiej Konwencji Genewskiej, Stron 59 („Zagadnienia Społeczne Śląska” Nr. 8).

Nowa broszura jest zwięzłą monografią o przepisach Konwencji Genewskiej w zakresie ubezpieczeń społecznych. Autor przedstawił tu nie tylko treść i wykonanie pośrednich przepisów, lecz także ich historię i zmiany dokonane na skutek późniejszych porozumień i umów polsko-niemieckich.

Prace nad monografią „Kościoły w Polsce”

W doniosłym okresie mobilizacji moralnej i duchowej Narodu, kresowa stolica nasza Wilno przyłączyła się do wydawnictwa o wielkiej doniosłości. Archidieceja Instytut Akcji Katolickiej w Wilnie, postanowił zobrażać czym był i czym jest dla Polski Kościół Katolicki.

Księga „Kościoły w Polsce” obejmująca monografię wszystkich parafii w Polsce, ma okazać się duchową, moralną a także materialną pływającą z życia Kościoła Katolickiego w Polsce. Dzieło to zostanie ofiarowane Ojcu Świętemu Piusowi XII w dowód przywiązania Narodu Polskiego do wia-

ry Ojców i Stolicy Apostolskiej.

Redakcja celem ułatwienia pracy organizacyjnej szybkiego zgromadzenia materiałów, oraz opracowania ich wysłała sztab swoich współpracowników do poszczególnych prowincji Kościelnych Polskiej i parafii.

Współpracownicy Redakcji „Kościoły w Polsce” zostaną zaopatrzeni w odpowiednie upoważnienia i listy polecające.

Wszyscy rozumiejący znaczenie tak doniosłego dzieła proszeni są o poparcie tej akcji.

Wszelkiej informacji udziela Redakcja — Warszawa ul. Chmielna 26, tel. 327-08.

Retrospektywa z dużą perspektywą.

Powiedzenie napozór pozbawione sensu — prawda? A jednak słuszny przykładem ile w tym powiedzeniu mieści się słuszości. Inowrocław — Zdrój na przestrzeni ostatnich paru miesięcy poczynił szereg doniosłych inwestycji zdrowotnych na europejską miarę. Głównym łazienkom przybyła kotłownia, która jest wyrazem ostatnich zdobyczy techniki w tej dziedzinie. Przed domem zdrowym wzniesiono obszerny taras. Dzielnica willowa zdrowiska wzbogaciła się o 140 pokoi, urządzonych z komfortem. To byłby mniejszy retrospektywny rzut oka na pracę Inowrocławia — Zdroju. Wobec tych innowacji, ulepszeń i udogodnień, jakże pięknie zapowiadać się musi tak bliski już sezon kuracyjny. I znowu, jak każdego roku, ścigać będą tu tysiące spragnionych zdrowia i skutecznego kuracji. I to byłby perspektywny rzut oka na tegoroczny sezon Inowrocławia — Zdroju. Można być z góry przekonanym, że już 1-szy wiosenny sezon ścignie tu licznych kuracjuszy, spragnionych poratowania zdrowia w miłej atmosferze zachodnio europejskiego, zdrowiska. W tym roku wyniki lecznicze będą

niewątpliwie jeszcze lepsze z uwagi na znaczne ulepszenia higieniczne i zdrowotne. Szereg łazienek uległ kompletnemu odnowieniu i na oddziałach leczniczych wprowadzono liczniejsze innowacje. Znacząco rozszerzono i ulegnie wzmocnieniu, gdzie między innymi wprowadzi się nowy rodzaj inhalacji. Przebudowaniu ulegnie również sala natryskowa w starych łazienkach. Powiększony będzie klub zdrowotny a przed pokojami towarzyskimi wybudowany będzie obszerny taras z widokiem na najpiękniejszą część starego parku. Olbrzymie inwestycje poczyniono w ułożeniu nowych gładkich nawierzchni na ulicach strefy zdrowotnej. Upiększo także tak zwana dzielnica za Stawkami w pobliżu zakładu leczniczo kąpielowego dla dzieci im. Marszałka Focha. Przede wszystkim korzystają z kuracji w Inowrocławiu liczni reumatycy i artretycy. Do skuteczności kuracji przyczynia się szczególnie 31 proc. solanka inowrocławska jedna z najświeższych w Europie i borownia wykaszająca wybitne zalety fizyczne i chemiczne. Dzięki borowni kieruje się do Inowrocławia wszelkie schorzenia kobiece, a chorzy sercowi używają z drożdżu solanek niskoprotentowych, nasycenych bezwodnikiem węglowym zbliżonych do naueimskich. Do sławy Inowrocławia przyczynia się wreszcie źródło pitne słono - gorzkie o wybitnych właściwościach leczniczych.

Koncert dawnej muzyki religijnej transmitowany przez radio

W dniach od 14 do 21 kwietnia odbędzie się w Warszawie i w Krakowie wielki Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej. Do Polski zjechali zagraniczni artyści, wykonawcy i kompozytorzy, oficjalni przedstawiciele prasy zagranicznej i melomani.

Jest to chwila odpowiednia dla propagandy muzyki polskiej. To też komitet festiwalowy, korzystając z tak rzadko nadającej się okazji zaprezentowania obcym polskiego dorobku muzycznego i to w ramach oryginal-

nych polskich, organizuje kilka koncertów nie wchodzących w skład oficjalnego programu festiwalu, a obejmujących wyłącznie muzykę polską

Jeden z nich dnia 18 kwietnia o godzinie 17.00 poświęcony będzie dawnej polskiej muzyce religijnej i odbędzie się w Krakowie w kościele Mariackim. W przepięknej nawie gotyckiej świątyni rozegromią dzieła staropolskich mistrzów 16-go i 17-go stulecia: Gomulki, Szamotulskiego, Zielińskiego, Szarzyńskiego, Pankieła i innych oraz jeden utwór współczesny, utrzymany jednakże w duchu dawnej muzyki polifonicznej — Motet Marianański — Szelińskiego.

Wykonanie utworów powierzone najlepszymu chórowi Polski, Poznańskiemu Chórowi Katedralnemu pod dyktando ks. dr. W. Gieburowskiego. Koncert ten transmitowany będzie również przez wszystkie rozgłośnie polskie dnia 18 kwietnia o godz. 17.00 aby w ten sposób umożliwić wszystkim radiosłuchaczom wzięcie udziału w tak podniosłym wydarzeniu artystycznym.

W czasach chaosu politycznego

jasną drogę wskazuje jedynie „ABC”

OLE STEFANI

DZIEWCZYNA,

SAMOCHÓD i PIES

POWIEŚĆ

Przeład autoryzowany Eugeniusza Bałuckiego

Szybki i wprawnym ruchem zapaliła papierosa. Tarka siedział na tylnych łapkach i spoglądał w boczne okno. Przesunął się ostatni wagon zapopatrzony w czerwoną latarnię. Pociąg towarowy przeszedł.

— Nareszcie! — westchnęła z ulgą. — No, otwierajcie! — Odwróciła głowę w stronę domku. Dostrzegła w okienku głowę droźnika, który jak gdyby usłyszał jej słowa, ponieważ uśmiechnął się niewyraźnie. — Dlaczego nie podnosi?... Aha!

Teraz z innej strony ukazał się pociąg pospieszny. Przemknął dudniąc i gwizdnął przeraźliwie na pożegnanie.

Dziewczyna mimo woli wybuchnęła śmiechem — nawet na Piccadilly po teatrze nie czekała tak długo. Ledwo przeleciał ostatni wagon, bariera ze zgrzytem i dzwonieniem poszła w górę. Tarka obeszczekał ją zjadale.

— Dziękuję! — skinęła głową droźnikowi i dała gaz.

Po dziesięciu minutach pozostawiła za sobą szeroki pas gołych pól, w ciągu następnych dziesięciu minut minęła łańcuch stromych wzniesień, biegnących wzdłuż prawej strony szosy i przejechała przez małe osiedle. Zwolniła nagle widząc na środku drogi dwóch ludzi.

— Stop! — zawołali obaj podnosząc jednocześnie prawe ręce.

— Jak to stop? — rozgniewała się.

— Proszę stanąć!

— O, do stu diabłów! — wybuchnęła hamując. — Pechowy dzień! Niemal na każdym kroku coś mi przeszkadza! Może panom jest potrzebna pompka?

— Jaka pompka? — zdziwił się wyższy wzrostem. Zbliżył się z towarzyszem do samochodu i zajął do wnętrza. — Pani będzie łaskawa wejść na chwilę do gospody. Nie chciałbym zatrzymywać pani na deszczu.

Tarka zachłystywał się z wściekłości.

— Wcale tego nie wymagam — wzruszyła ramionami dziewczyna. — Czego panowie sobie życzą? Proszę mówić prędko, bo nie mam czasu.

— Policja kryminalna — oświadczył uprzejmie jeden z panów.

Dziewczyna umilkła, wzięła psa pod pachę i bez sprzeciwu wysiadła z samochodu.

W tym momencie z gospody wyszło kilkunastu policjantów. Mijając obu panów towarzyszących dziewczynie, wszyscy zaszalutowali i nie ba-

cząc na deszcz, rozeszli się parami w różnych kierunkach.

— Przepraszam bardzo. Nie zatrzymamy pani długo — powiedział jeden z panów wprowadzając dziewczynę do obszernej izby. — Prosimy nam tylko opowiedzieć, skąd pani przybywa, dokąd zdąży i co pani widziała w drodze.

— Przeważnie wodę — odparła kpiąco. Obaj panowie roześmieli się.

— Dziękujemy bardzo. A poza tym pani nic nie widziała?

— Nie rozumiem, o co panom chodzi?

— Jadąc w tym kierunku, mogła pani spotkać jakiegось człowieka albo samochód.

— Z Londynu jest kawał drogi. O jaki odcinek panom chodzi?

— O ten, który biegnie na południe od przejazdu kolejowego.

— Nikogo nie widziałam.

— Czy pani patrzyła uważnie na szosę?

— Na szosę, tak. Ale nie gapiałam się na prawo i na lewo. Czy panowie kogo poszukują?

— Hm... — mruknęli jednocześnie obaj panowie i zamienili spojrzenia. — Proszę pani, na południe i nieco wyżej leży Reading. Dziś przed wieczorem uciekł stamtąd więzień. Dlatego przeszukujemy całą okolicę i badamy wszystkich przejeżdżnych. Więc pani nikogo nie widziała?

— Właściwie, tak... — odpowiedziała przeciągle. — Ale to było jeszcze przed przejazdem kolejowym.

(D. c. n.).

Misje katolickie w cyfrach

Liczba katolików, zamieszkających na terenach misyjnych w ciągu ostatnich lat dziesięciu wzrosła z 14.330.000 do 21.143.000. Obecnie jest ogółem 269.000 pracowników misyjnych, 14.239 misjonarzy, 10.055 księży tubylczego pochodzenia, 15.979 misjonarzy zakonników tubylców, 10.555 braci tubylczego pochodzenia, 163.430 katechetów i nauczycieli.

Popieranie wynalazczości

W dążeniu do uspołecznienia idei wynalazczości powstało już przed 10 laty w Katowicach Stow. Popierania Wynalazczości. Stowarzyszenie jednocy i popiera talenty tworzące rozsiadane po całej Polsce, dając im pełną pomoc moralną, techniczną i materialną, oraz umożliwiają w ciężkich niejednokrotnie warunkach życiowych realizację i sprzedaż praktycznych i pomysłowych wynalazków.

Sekretariat Stow. mieści się w gmachu Woj. Śląskiego w Katowicach, pokój 440, II piętro, tel. wojewódzki wewn. 357.

Propozycja niepozbawiona utopijności Niemcy gwałtownie atakują apel prez. Roosevelta

BERLIN, 16. 4. Reakcja czynników politycznych na znany telegram Roosevelta do Mussoliniego i Hitlera jest nadal niezwykle ostra. Nie wyjaśniona jest dotąd sprawa oficjalnej odpowiedzi kanclerza do prezydenta Roosevelta. W tutejszych kołach politycznych mówią, że sprawa ta nie została jeszcze zdecydowana.

Stanowisko strony niemieckiej, jak oświadcza dzienniki polityczne w Berlinie, wyraża się w komentarzach prasy niemieckiej, przypuszczając, że wobec równocześnie przesłania jednobrzmiącej treści apelu Roosevelta zarówno do Hitlera, jak i Mussoliniego, odpowiedź będzie również równoległa.

Negatywne superlatywy

Głosy niedzielnej prasy niemieckiej są niezwykle ostre i nie szczędzą superlatywów w negatywnej ocenie wystąpienia prezydenta Stanów Zjednoczonych. — Apel prezydenta oceniany jest, jako pociągające w „zbrodniczej grze polityki okrażenia”.

„Należy sobie zadać pytanie, oświadczają dzienniki niemieckie, czy Roosevelt od samego początku nie był świadom niemożliwości wykonania swej propozycji. Nie wątpimy bowiem, że chodzi tu o wyrafinowany manewr polityczny, uzgodniony dokładnie w ramach polityki okrażenia między Waszyngtonem, Londynem, Paryżem i Moskwą”.

Inspirowane pytania

„Berliner Morgenpost” w inspirowanym artykule zwraca się do prezydenta Roosevelta z następującymi pytaniami:

1) Czy chce pan przez swoje podjudzające przemówienia i wyrażanie mieszania się w sprawy wewnętrzne Europy rozpętać wojnę przeciw Niemcom i Włochom?

2) Czy chce pan podjudzić naród amerykański do zbурzenia najmocniejszych filarów europejskiego porządku — Niemiec i Włoch?

3) Czy chce pan przez swą agitację podjudzić państwa europejskie do wojny w tym celu, by zarobić na dostawach broni i gazów trujących i w ten sposób zatrzeć skutki swej błędnej polityki?

4) Jeżeli pan tego nie chce, to czemu pan w najbezwzględniejszy sposób od r. 1933 szczuje przeciwko narodowi niemieckiemu?

5) Czemu pan przez popieranie bojkotu żydowskiego pogrzebał handel amerykańsko - niemiecki?

W dalszym ciągu dziennik zapytuje dlaczego Roosevelt odmówił zezwolenia na dostawę helu do Niemiec i na urzadzanie lądowisk dla niemieckich samolotów.

Jeżeli pan oczekuje, pisze autor, że pański apel zostanie potraktowany poważnie, a nie jako szwindel propagandowy, musi pan złożyć dowód swej dobrej woli.

Bombowiec niemiecki nad Śląskiem

Mieszkańcy Rudy Śl. i okolicznych miejscowości zaobserwowali wczoraj w południe przelot nad terytorium polskim niemieckiego dwumotorowego bombowca, który krążył na wysokości 100 m. i był doskonale widzialny, tak, że bez trudu odcyfrowano jego wojskowe znaki rozpoznawcze.

Dopiero wówczas będziemy z panem dalej rozmawiać.

Najgłębsze podejrzenie

„Deutsche Diplomatische Politische Korresp.” pisząc w sprawie telegramu Roosevelta, stwierdza m. in.:

Narody Europy Środkowej, a zwłaszcza Niemcy, uczyniły zbyt wiele doświadczenie przesiąkniętymi moralnymi deklaracjami amerykańskich mężów stanu, aby nie ustosunkować się z najgłębszym

podejrzeniem do tego telegramu.

Jeśli chodzi o osobę samego prezydenta — pisze w dalszym ciągu „D. D. P. K.” — to dawał on już od lat wyraz swej solidarności z ideowymi przeciwnikami Niemiec, zwłaszcza zaś z bolszewizmem. Nie zaniedbał on też niczego, aby utrudniać życie tym wszystkim, którzy chcieli z Niemcami uprawiać politykę pojednania oraz podsycać stałe uprawianą jawnie przez Francję i Anglię politykę okrażenia.

Jak zachowa się Hitler?

PARYŻ, 16. 4. Cała prasa paryska bez różnicy przekonań, nie wchodząc w ocenę możliwości praktycznych realizacji propozycji zawartych w orędziu prezydenta Roosevelta, stwierdza, że skutkiem wystąpienia szefa rządu amerykańskiego powinno być wyjaśnienie sytuacji międzynarodowej i dokładne ustalenie odpowiedzialności.

Jeżeli Niemcy odrzucą propozycję, wówczas będą mieli całą opinię amerykańską przeciw sobie. Ta ostatnia ewentualność — podkreśla prasa — może być najważniejszym rezultatem wystąpienia prezydenta Stanów Zjednoczonych. Odmowa Niemiec może przynieść w konsekwencji — jak stwierdza szereg dzienników — modyfikację amerykańskiego prawa o neutralności.

Utopia

Propozycja amerykańska nie jest pozbawiona pewnej utopijności — zauważa „Ordre”.

Całe znaczenie orędzia prezydenta Roosevelta — oświadcza „Excelsior” — polega na tym, iż kanclerz Hitler będzie musiał zająć stanowisko wobec dokładnie sprecyzowanej propozycji.

„Le Temps” w artykule wstępnym wyjaśnia przede wszystkim, iż orędzie prezydenta Roosevelta nie ma w żadnym wypadku charakteru jakiegokolwiek ultimatum pod adresem Rzymu, czy Berlina. Jest to gest, którego głównym celem jest idea pokoju świata. Inicjatywa prezydenta Roosevelta — ciągnie dalej

Nie ma złudzeń

Prasa paryska jednomyślnie

W stosunkach rumuńsko-węgierskich nastąpiło pożądane odprężenie

BUKARESZT, 16. 4. Odprężenie, jakie nastąpiło w stosunkach rumuńsko - węgierskich na skutek deklaracji węgierskiego ministra zagranicznych Csaky'ego w sprawie granic Rumunii, przyjęte zostało z dużym zadowoleniem przez społeczeństwo rumuńskie.

Prasa poświęca tej sprawie wiele miejsca, podkreślając, że Rumunia jest zawsze gotowa do lojalnej współpracy ze wszystkimi sąsiadami.

Pisma wyrażają nadzieję, że dowody polityki pokojowej Rumunii, z których ostatnim jest komunikat rządu o zwolnieniu z wojska starszych roczników, powołanych na skutek ostatnich wydarzeń, zostanie należycie zrozumiane

wyraża przypuszczenie, że gwałtowny ton prasy niemieckiej nie pozwala żywić jakichkolwiek złudzeń co do stanowiska Berlina. Korespondent paryski „Parisoir” oświadcza, iż gwałtowna reakcja prasy niemieckiej na wystąpienie prezydenta Roosevelta jest tak wyraźna, że nie należy już oczekiwać żadnych komentarzy kół politycznych Berlina, czy Rzymu.

Poważne zastrzeżenia Polski Porozumienie brytyjsko-sowieckie napotyka na trudności

LONDYN, 16. 4. Londyńskie kółka polityczne twierdzą, że wczorajsza rozmowa, jaką przeprowadził ambasador brytyjski w Moskwie sir William Seeds z Litwinowem posunęła sprawę porozumienia sowiecko-brytyjskiego na przód. Oczekiwana jest w tej sprawie jeszcze druga rozmowa.

Zdaniem korespondentów dyplomatycznych — fakt, że rząd

rosyjski w zasadzie gotów byłby rozszerzyć wciąż istniejący pakt sowiecko - francuski przez włączenie doń W. Brytanii, ale byłoby rzeczą przedwczesną oczekiwać, że kompletne porozumienie mogłoby w tym krótkim czasie zostać osiągnięte zanim dalsze szczegóły będą zbadane.

Omówione być musi m. in., czy proponowany pakt wzajemnej po-

domowych, powróci do swych rodzin.

Myśl Ojca Świętego kieruje się również do tych „synów marnotrawnych”, którzy zamierzają powrócić do domu. Papież podkreśla, że należy stosować surową sprawiedliwość wobec zbrodniarzy, ale również życzliwą wyrozumiałość wobec tych, którzy żałują swych win i przyrzekają poprawę.

W końcu Ojciec Święty zwrócił się do narodu hiszpańskiego o modły za pokój i ład społeczny oraz o odbudowę moralną Hiszpanii. Papież udzielił swego błogosławieństwa apostołskiemu wszystkim Hiszpanom.

moce obowiązywać ma także na Dalekim Wschodzie.

Inną trudność stanowi zastrzeżenie Polski przeciw gwarancji rosyjskiej wobec agresji. Zastrzeżenia Polski są — zdaniem korespondentów — dwójakiego rodzaju: 1) Polska nie może pod żadnym pozorem zgodzić się na obecność wojsk rosyjskich na polskiej ziemi, 2) że przyjęcie przez Polskę gwarancji ze strony Rosji wywarłoby tylko prowokacyjny skutek.

Korespondent dyplomatyczny „Sunday Times” twierdzi, że Seeds w rozmowie z Litwinowem naszkicował propozycję brytyjskiej, zmierzającej do kooperacji z Rosją, w systemie paktów przeciw agresji.

Ambasador brytyjski proponował, aby zawarte zostało porozumienie, na mocy którego wojska lotnicze W. Brytanii, Francji i Rosji byłyby automatycznie użyte dla przysięgi z pomocą każdemu z państw, któremu W. Brytania udzieliła gwarancji.

Francuskie okręty wojenne przybyły do Gibraltaru

PARYŻ, 16. 4. Do Gibraltaru przybyły dziś rano dwa krążowniki francuskie „Lorraine” i „Britannique” oraz dwa kontrtorpedowce: „Phantasque” i „Terrible”. Okręty te zarzuciły kotwice w pobliżu południowego mola, ponieważ z powodu zapor minowych nie mogły wejść do portu.

Turcja przyjmie udział w walce chociaż pragnie pokoju

STAMBUL, 16. 4. „Dzumhuriyet” określa politykę zagraniczną Turcji na podstawie oświadczenia ministra spraw zagranicznych Szukru Saradzoghlu wobec współpracownika tego dziennika, w sposób następujący: „Polityka turecka jest polityką

szczerego przywiązania do pokoju. Gdyby jednak ta polityka miała kosztować Turcję drożej, aniżeli wojnę, nie odmieszka ona przyjąć udział w walce”.

Z drugiej strony opinia publiczna oczekuje z niecierpliwością na mowę programową na wielkim zgromadzeniu w Ankarze premiera tureckiego Refika Saydama. Mowa ta zostanie wygłoszona już w dniach najbliższych.

Zawarcie umowy z Turcją

PARYŻ, 16. 4. Z kół dobrze poinformowanych dowiadujemy się, iż przewidywana umowa angielsko - francusko - turecka będzie zawarta w przyszłą środę.

Okupacja Albanii zakończona

TIRANA, 16. 4. Wojska włoskie zajęły miasteczko Bureli, sie dźbić szczepu króla Zogu. W ten sposób okupacja Albanii została zakończona. Do Bureli przybył głównodowodzący wojskami włoskimi w Albanii, gen. Guzzoni.

Dekrety o cudzoziemcach we Francji Emigranci włoscy chcą służyć w armii francuskiej

PARYŻ, 16. 4. W niedzielnym dzienniku ustaw opublikowane zostały dwa dekrety, uchwalone na ostatnim posiedzeniu rady ministrów na wniosek ministra spraw wewn. Sarraut, z których pierwszy przewiduje ściślejszą kontrolę władz nad stowarzyszeniami zagranicznymi we Francji, drugi zaś rozciąga obowiązki służby wojskowej na cudzoziemców bez obywatelstwa lub też obywateli obcych, korzystających z prawa azylu.

Dekret o świadczeniach cudzoziemców na rzecz obrony narodowej precyzuje, iż każdy cudzoziemiec w wieku od lat 18 do 40 może się zaciągnąć w okresie pokojowym do armii francuskiej.

Wszyscy cudzoziemcy zostaną poddani przepisom ustawy z dnia 11 lipca 1938 r. o organizacji narodu francuskiego na wypadek wojny.

Cudzoziemcy od lat 20 do 48 są obowiązani w czasie pokoju do świadczeń na rzecz francuskich

władz wojskowych.

Zarządzenia powyższego dekretu niestosują się do cudzoziemców, przebywających we Francji mniej niż 2 miesiące lub mających karty turystyczne.

O ile chodzi o kontrolę nad stowarzyszeniami zagranicznymi, to w myśl wydanego dekretu założenie stowarzyszenia uzależnione jest od uprzedniego pozwolenia ministerstwa spraw wewnętrznych. Stowarzyszenia zagraniczne już istniejące muszą starać się u władz o pozwolenie i w razie odmowy tego pozwolenia będą miały się zlikwidować w ciągu miesiąca.

Dzienniki francuskie podają wiadomości z prowincji, że w wielu wypadkach organizacje emigrantów włoskich we Francji zgłaszają swoją gotowość do służby w armii francuskiej, solitariusząc się całkowicie z interesami narodowymi Francji. Ruch ten jest wybitnie popierany przez władze francuskie.

W wielu wypadkach na zebraniach takich byli przedstawiciele organizacji francuskich, a nawet i władz.

Irlandia chce zachować neutralność oświadczył de Valera

LONDYN, 16. 4. De Valera wygłosił dziś w Ellis w hrabstwie

Gen. Laidoner wyjechał z Tallina

TALLIN, 16. 4. W dniu dzisiejszym o godz. 21 odjechał z Tallina z wizyta do Polski naczelny wódz armii estońskiej gen. Laidoner wraz z małżonką.

Towarzyszą mu: pierwszy zastępca szefa sztabu generalnego płk. Masi ng, kpt. Jaakson oraz polski attache wojskowy płk. Szczakowski.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości i milimetr przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) 80 gr. w reklamach (wśród ogłoszeń) — 80 gr. na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Nekrologi 30 gr. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł. opisy specjalne — 3 zł. lekarskie 30 gr. Drobne po 20 gr. na wyraz duże litery w ogłoszeniach „drobnych” użyć się za oddzielne wyrazy, tłusty druk — podobnie Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.) Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada

Dział ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1. i piętro Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 224-40

REDAKCJA: Warszawa Al. Jerozolimskie 121. Telefon 665-62 (sekretariat 668-99) (ogólny).
ADMINISTRACJA: Warszawa Nowy Świat 15 m. 1 — I piętro Zarząd i Dział Ogłoszeń tel. 224-40. Kierownictwo biura, kasa, buchalteria 224-50. Prenumerata tel. 309-32. Konto rozrachunkowe Nr. 3. Konto P. K. O. Nr. 23-40.
Skrytka Pocztowa 745. Adres telegraficzny ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź: Piotrkowska 92, tel. 278-48. Biuro czynne w godz. 0-13, 15-18. Poznań: 27 Grudnia 3. Wrocław: Cyganki 34, 125. Kalisz: Rzeźnicza 4, tel. 477. Katowice: ul. Starowiejska 3.
PRENUMERATA: miesięczna (z odniesieniem do grudnia) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za gromadzi zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) 5.50.
Za swrot nadesłanych, a nie zamówionych reprintsów redakcja nie odpowiada

Redaktorzy działów: Jan Korolec — publicystyka polityczna, Jan Wyszyński — dział zagraniczny, informacje polityczne i sprawozdania sądowe, Antoni Sperlich — dział gospodarczy i miejski, Stanisław Włodek — informacje i depeche nocne, Andrzej Płodowski — dział prowincjonalny, sportowy i akademicki, Witold Domański — dział kulturalny, Tadeusz Zakiewicz — kierownik działu ogłoszeń.